

in het huis gewoond. Had hij, alle dagen, gezeten aan de tafel. Zijn stem had in de kamer geklonken. Alles in huis was van-hem-meê. Op de piano... Paul zàg er vader's trippelende vingers en even gleeed door hem de gedachte aan vader's opgeheven gezicht, wanneer hij voor hen zong. Bij het raam op het tafeltje hadden vader's couranten en tijdschriften gelegen, in den gang zijn jassen gehangen. En-boven-de studeerkamer, daar waren nòg vader's dingen: het groote bureau, de rijen boeken in de hooge kasten, en je ròk er nog, flauwtjes, den geur van zijn cigarettens....

Paul peinsde, — terwijl hij, werktuigelijk en langzaam, de reepjes brood in zijn mond stak en kauwde — over de vraag, die hem, in zijn eigen groote-gemis-van-elken-dag, nooit zoo gegrepen had: hoe moeder het heelemáál wel zou voelen?

Toen — op een avond, al vele weken geleden — grootvader hem en ook Baby, verteld had, dat vader, ditmaal tijden-lang op reis gebleven, niet wéér zou komen, dat hij in een ander huis ging wonen, niet meer bij moeder en hen, maar met de juffrouw, die op zijn kantoor de brieven schreef — wist Paul wel? juffrouw de Graaf? — toen had Paul zich de eerste dagen, geschaamd, zijn moeder aan te zien, was hij, schichtig, erop bedacht geweest, haar te ontloopen.

Vònd ze het erg?

Opa wel.

Zijn mond had gebeefd in den witten baard. Zoo dat Paul, vlug, de oogen had moeten neerslaan.

Maar — alles in huis leek te zijn gebleven als vroeger.

Alsof vader er wèl was, al zag je hem niet. Alsof hij nog op reis was en elk oogenblik thuis kon komen. Zóó was het net.

Het verbijsterde Paul.

Het veranderde, waar alles van zweeg, dat je enkel wist — hoe kon je erover spreken? — het was een verdriet-van-hem-alleen. En ook moeder — ver, in de wereld buiten hem — had er geen deel aan.

Toch, langzaam aan, terwijl de eene dag gleeed in den anderen, terwijl het gewone leven zoo gewoon zijn gang ging, werd het Paul, alsof de vragen minder drongen, de werkelijkheid tot een droom werd, achter zijn denken.

Als niet gisteren.... als gisteren er maar niet geweest was....

Gisteren — aldoor voelde Paul den néerslaanden schrik — toen een schoolvriendje hem, onverhoeds, met het nieuws was aangevallen.

Op de speelplaats, de halve klas erbij, want er werd getraceerd, toen zei opeens Kees Velt:

„Zeg, Paul, is het waar, dat je vader morgen gaat trouwen?”

Paul, doodelijk-verschrikt, had het bloed voelen bonzen in zijn hoofd. Dadelijk daarop vloeide het in een weeë kilte terug.